
E.J. Skraastad svarer

KOMMENTAR

ERLEND JOHAN SKRAASTAD

Erlend.Johan.Skraastad@stolav.no

Erlend Johan Skraastad er overlege ph.d. ved St. Olavs hospital og førsteamanuensis ved NTNU.

Forfatteren har ikke oppgitt noen interessekonflikter.

Takk til kollegene Tor Thomas Vatsgar og Paal HH Lindenskov for kommentar til min kronikk om anestesiens bidrag til å redusere helsesektorens klimautslipp.

Kortvarig bruk av lystgass til smertefulle prosedyrer og maskeinnledning til barn har fortsatt en indikasjon og klinisk berettigelse. Men vi må søke muligheter til å redusere både bruken og utslippene av denne potente og langtidsvirkende klimagassen gjennom streng indikasjon og kontroll av utstyr. Lekkasje fra sentralgassanlegg er vist å kunne utgjøre opptil 80 - 98 % av lystgassforbruket i sykehus, og internasjonalt anbefales det at røropplegg for distribusjon av lystgass fjernes [\(1, 2\)](#). Store og langvarige lekkasjer av lystgass er også kjent fra norske sykehus [\(3\)](#).

En begrenset bruk av lystgass kan forsvares hvis man benytter direkte flasketilkobling til anestesiapparatet eller ferdige oksygen/lystgass-blandinger direkte til inhalasjonsutstyret, og da helst med oppsamling og destruering av benyttet gass [\(4\)](#).

Til slutt vil jeg si at kommentarens overskrift kan nyanseres. Lystgass kan fullt ut erstattes av xenon til den bruken som Vatsgar og Lindenskov skisserer. Selv om det per i dag er tekniske, logistiske og økonomiske utfordringer knyttet til å nytte denne naturlig forekommende edelgassen til anestesiens tjeneste, så er dette en mulighet som finnes [\(5, 6\)](#).

REFERENCES

1. Seglenieks R, Wong A, Pearson F et al. Discrepancy between procurement and clinical use of nitrous oxide: waste not, want not. Br J Anaesth 2022; 128: e32–4. [PubMed][CrossRef]
2. Sherman JD, Feldman JM, Chesebro BB. Inhaled Anesthetic 2020 Challenge: Reduce Your Inhaled Anesthetic Carbon Emissions by 50%! ASA Monitor. 2020; 84:

14–7.

3. Ihme H. Artikkel: Tror lystgass lekket ut i sykehuset i tre år. Fædrelandsvennen. <https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/mrzg6q/tror-lystgass-lekket-ut-i-sy....> Lest 5.5.2023

4. Rauchenwald V, Rollins MD, Ryan SM et al. New Method of Destroying Waste Anesthetic Gases Using Gas-Phase Photochemistry. *Anesth Analg* 2020; 131: 288–97. [PubMed][CrossRef]

5. Jin Z, Piazza O, Ma D et al. Xenon anesthesia and beyond: pros and cons. *Minerva Anesthesiol* 2019; 85: 83–9. [PubMed][CrossRef]

6. Law LS, Lo EA, Gan TJ. Xenon Anesthesia: A Systematic Review and Meta-Analysis of Randomized Controlled Trials. *Anesth Analg* 2016; 122: 678–97. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 12. juni 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0366

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 9. juli 2026.